

ELS LLIBRES I LES COSES

IGNASI ARAGAY

La mar com a penyora, 40 anys després

Han passat quaranta anys des que Carme Riera es va donar a conèixer amb el recull de contes *Te deix, amor, la mar com a penyora*, una obra que, començant pel mateix títol, exerceix una mena d'atracció fatal cap al lector. Una obra d'un realisme oníric, amb la força de la narradora jove que ho vol descobrir tot: l'amor, el llenguatge, la mar amb el seu fons de misteri... Una obra d'una natural i profunda mallorquinitat com a plataforma per casar el món d'abans amb el que vindrà. Una obra que, com la protagonista adolescent del conte que dona títol al llibre, no sembla del tot conscient de la seva innocència perversa. Una obra, en fi, que llegida quatre dècades després no ha perdut frescor ni modernitat.

Edicions 62 la treu ara al carrer, en una edició especial amb tapa dura, molt polida, per commemorar l'aniversari rodó i coincidint, també, amb els 67 anys que Carme Riera ha complert aquest mes. Estem de celebració, doncs. Celebrem la vigència de la bona literatura, la continuïtat del que aquell títol va anunciar en l'obra de l'autora, i la normalitat –afortunadament o no mai del tot normal– d'un sistema literari que, amb totes les mancances que vulgueu, segueix en bona forma creativa. Ja ho sé, que el món de l'edició està molt fotut, que els escriptors malviuen i que tot és un des-

GETTY IMAGES

EDICIONS 62 RECUPERA AMB TOTS ELS HONORS EL PRIMER LLIBRE DE CARMERIERA

astre. Però també sé d'on venim i tot el que tenim, tota la gent que empeny, que escriu i que llegeix.

Quan va començar la Carme era tan o més difícil que avui. Ho era, a més, amb un plus afegit: per la seva condició de dona, jove, mallorquina i enamorada. I se'n va sortir. Precisament posant la dona i l'amor al centre i no renunciant a la mallorquinitat –però tam-

poc fent-ne bandera–. Va saber, doncs, elevar a categoria literària la força de la seva individualitat. L'amor com a descoberta indomable, la mort com a contrarèplica fatal. I la mar, bella i inabastable, com el punt de trobada.

“Jo sí que sabia, amb tota certesa, que l'única finalitat del nostre amor era, senzillament, l'amor”, diu l'adolescent apassionada. “Porti'ns una llesca d'amor sucada amb oli; és el nostre pa de cada dia”, proclamen dos joves enllaçats. I per acabar, una pregunta sense resposta: “Però digue'm, què en faré, de la tendresa, insondable, nítida, que em vessa al fons del mirall?”

UN TAST DE CATALÀ

ALBERT PLA NUALART

Incompetents en la cura de la teva llengua

Els primers freds forts ens han deixat a tots una mica tocats i els venedors de tota mena de remeis contra els mals que ens afligeixen ho aprofiten, com cada any, per bombardejar-nos amb missatges publicitaris.

Entre els més insistents hi ha els dels que afirmen que “són experts en la cura de la nostra gola”, cosa que a alguns dels que tenim mal de coll no ens tranquil·litza gaire.

No és, però, l'ús de *gola* el que a mi m'amoïna. De fet, i encara que el Termcat només recull *mal de coll* com l'equivalent de l'anglès *sore throat* (i del castellà *dolor de garganta*), ja he dit altres vegades que el *mal de gola* –que no és viu en el meu dialecte– no només és la forma habitual de molts parlars de Catalunya i el País Valencià sinó

que és una forma menys ambigua; i, per tant, del tot defensable en estàndard al costat del *mal de coll*.

El que m'amoïna, i el que crec que ens hauria d'amoïnar de molts anuncis, són uns calcs estructurals, de morfosintaxi, més letals per a la genuïtat del català que qualsevol castellanisme lèxic.

En efecte, si la frase simplement no és catalana, és per l'ús d'un nom en lloc d'un verb i d'un possessiu que sembla que ha arrelat en castellà per influència de l'anglès.

EL QUE ENS HAURIA D'AMOÏNAR DE MOLTS ANUNCIS SÓN ELS CALCS ESTRUCTURALS QUE CONTENEN

Si hagués de traduir a un català espontani “*Expertos en el cuidado de tu garganta*” –la versió original–, diria “*Experts en cuidar-te el mal de coll*”, una frase que em continua funcionant quan, obeint la norma, converteixo *en* en *a*; i també si en lloc de *mal de coll* dic *gola*.

La interferència més descatalogadora, per subtil i profunda, sol ser la de frases fetes amb mots ben catalans. La que diu, per exemple, “*Res m'agrada més*” en lloc de “*No hi ha res que m'agradi més*”. Però, per desgràcia, als que paguen l'anunci això els preocupa ben poc. “¿Que és una pessima traducció? –es diuen–. Per a qui?, per a quatre lletraferits?” I la trista realitat és que tenen raó: cada cop són menys els catalans a qui fa mal d'orella aquest maltractament persistent.

ELS MÉS VENUTS

CATALÀ

FICCIÓ

[1] Wonder

RJ. PALACIO
La Campana
420 pàgines i 14 € 1/122

[2] També això passarà

MILENA BUSQUETS
Amsterdam
176 pàgines i 16,06 € 3/2

[3] Mariona

PILAR RAHOLA
La Magrana
288 pàgines i 17,09 € 2/15

[4] El capítol del Julian

RJ PALACIO
La Campana
128 pàgines i 10,50 € 4/17

[5] Les dones de la...

LLUÍS LLACH
Empúries
400 pàgines i 20 € 5/16

NO-FICCIÓ

[1] La formació d'una...

JOSEP FONTANA
Eumo
176 pàgines i 17 € 1/14

[2] Sàpiens. Una breu...

YUVAL NOAH HARARI
Edicions 62
486 pàgines i 25 € 2/21

[3] És l'hora dels adéus?

XAVIER SALA I MARTÍN
Rosa dels Vents
224 pàgines i 16,90 € 4/21

[4] El capital del S. XXI

THOMAS PIKETTY
La Magrana
664 pàgines i 27,55 € 3/15

[5] Seguirem vivint

ELISABET PEDROSA
Ara Llibres
240 pàgines i 17 € -/2

CASTELLÀ

FICCIÓ

[1] También esto pasará

MILENA BUSQUETS
Anagrama
176 pàgines i 16,06 € 1/2

[2] Mi hermana Elba y los...

CRISTINA FERNÁNDEZ CUBAS
Tusquets
208 pàgines i 12 € 2/127

[3] El impostor

JAVIER CERCAS
Literatura Random House
420 pàgines i 22,90 € 3/11

[4] El guardián invisible

DOLORES REDONDO
Destino
440 pàgines i 18,50 € 7/161

[5] La lección de August

RJ. PALACIO
Nube de tinta
416 pàgines i 14,95 € 10/115

NO-FICCIÓ

[1] Masterchef junior

RTVE MASTERCHEF
Temas de Hoy
152 pàgines i 14,21 € 5/9

[2] El cura y los...

GREGORIO MORÁN
Akal
832 pàgines i 27,55 € 2/8

[3] Mis recetas de cocina...

ODILE FERNÁNDEZ
Urano
320 pàgines i 24,70 € 6/19

[4] El capital en el S. XXI

THOMAS PIKETTY
Fondo de Cultura Económica
663 pàgines i 27,55 € 1/11

[5] Océano África

XAVIER ALDEKOA
Península
296 pàgines i 17 € 10/11

Rànquing setmanal del Baròmetre de la Comunicació i la Cultura
Posició setmana anterior / Setmanes en el mercat